

Det ses da ogsaa, at efter at man i Udlandet ligesom ogsaa her hjemme i adskillige Aar har bygget „moderne“, maa man under Trykket af Tiderne gaa over til at bygge med „beskeden Byggemaade“.

Nu er det ikke uforstaaeligt, at Byggeudvalgets og Regeringens Forslag har vakt en kendelig Uro inden for Fællesorganisationen, idet man frygter for, at de særlige Begunstigelser, som disse Forslag stiller i Udsigt, ikke skulde komme et mere moderne præget Byggeri til gode, og man søger derfor at fremkalde den Tro hos Folketingsudvalget, at dyrt Byggeri er lige saa billigt som billigt. Til syvende og sidst, naar Rigsdagen har taget sin Beslutning, vil det formentlig blive Administrationens Sag at skønne for de enkelte Byggeforetagenders Vedkommende om, hvad der maa anses for „beskeden Byggemaade“, og det fører sikkert for vidt at komme ind paa de nærmere Specifikationer over Moderniteter, som findes i de fremlagte Artikler, saa meget mere som det tillige maa indrømmes, at Kravene er ganske forskellige i de forskellige Dele af Landet, anderledes i Provinsen end i Hovedstaden.

Til en virkelig og saglig Belysning af Sagen skal jeg tillade mig at afgive nogle Oplysninger, som jeg har faaet ved Henvendelse til Københavns og Frederiksberg Kommune.

De under *Københavns Kommune* nævnte sociale Byggeforetagender omhandler Tidspunktet fra Februar 1938 til den seneste Tid. For *Frederiksberg Kommune* er nævnt de sociale Byggeforetagender, som Københavns almindelige Boligselskab har udført med Garanti fra Kommunens Side. Blandt de Oplysninger, der kan uddrages af det foreliggende Materiale, er der Grund til at hæfte Opmærksomheden ved *Huslejen*; vedrørende denne maa det bemærkes, at man for alle Foretagenders Vedkommende har set bort fra den indvendige Vedligeholdelse, fordi den ikke indbefattes under *Huslejen* i visse af Selskaberne, og Sammenligningsgrundlaget bør være ensartet. Det ses nu tydeligt, at *Huslejen* er betydeligt billigere i de Foretagender, der hidrører fra *Københavns almindelige Boligselskab*, og som er opført med den bestemte Hensigt at fremskaffe Boliger for den lavrelønnede Del af Arbejderklassen. Dette er Tilfældet, saavel hvad København som Frederiksberg angaar, og for Frederiksbergs Vedkommende kan tilføjes, at der i intet Tilfælde er betalt Inskud af Beboerne, hvilket staar i Forbindelse med den Kendsgerning, at Lejerne hovedsagelig hidrører fra de „Husvilde“, som er anvist af Frederiksberg Kommune; Følgen heraf er tillige, at Børneantallet er betydeligt større end i andre sociale Foretagender, selv bortset fra Lejligheder for børnerige Familier.

Huslejen kan herefter opstilles som et Gennemsnit af sociale Foretagender i den Periode, som Oversigten omhandler, paa følgende Maade:

	Gennemsnitlig Husleje pr. m ² regnet efter Vægt (hvorved forstaas Antallet m ² Lejlighedsareal)
Arbejdernes Andels-Boligforening	13 Kr. 38 Ø.
Arbejdernes kooperative Byggeforening	13 — 97 —
Foreningen „Socialt Boligbyggeri“	13 — 37 —
Københavns almindelige Boligselskabs Koncern, herunder Frederiksberg Boligselskab	11 — 26 —

Denne Opstilling er i og for sig ikke retfærdig over for K. A. B.-Koncernen, idet dennes Boligtyper for lavere lønnede Arbejdere efter Sagens Natur er meget smaa, og det siger sig selv, at smaa Boligtyper, der er billige i Udleje, til Gengæld maa være relativt dyrere pr. m². En Arbejderfamilie med smaa Kaar spørger ikke om, hvad Huslejen er pr. m², men om, hvor meget den skal betale om Maaneden for to Værelser. Og slipper den lejesøgende med f. Eks. 50 Kr. om Maaneden, er dette for ham Hovedsagen, og det er de Tal, som han sammenligner med en Toværelsens Lejlighed, som andetsteds koster fra 62 til 70 Kr. pr. Maaned.

Der er i øvrigt ikke megen saglig Anledning til at komme ind paa de Tal, som nævnes i Fællesorganisationens Skrivelse. Navnlig naar man i Skrivelsen begynder med at sammenligne to Foretagender, hvorom er indgaaet Kontrakt til forskellige Tider, og selv skriver, at „disse to Foretagender kan ikke med Rimelighed sammenlignes“, synes det kun at være Spild af det ærede Udvalgs Tid at snakke herom.

Hvad de andre Foretagender angaar, har man plukket et Par Foretagender ud, som hverken er fuldførte eller udlejede, og hvor adskillige Forhold, f. Eks. Kursforhold